

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen
Centerfunktionen for Mad & Måltid

NOTAT

Til

Økonomiudvalget

26-03-2009

Sagsnr.
2009-34720

Besvarelse af spørgsmål om Børnemad fra Jesper Christensen.

Jesper Christensen, medlem af Børne- og Ungdomsudvalget, har i forbindelse med udvalgets behandling af indstilling om Børnemad (implementering af dagtilbudslovens krav om obligatorisk frokost i 0-6 års daginstitutioner) stillet en række spørgsmål til Børne- og Ungdomsforvaltningen. Udvalget vedtog på udvalgsrådet den 25. marts 2009, at de skriftlige svar på spørgsmålene skal indgå i sagens behandling i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

Dokumentnr.
2009-177415

Sagsbehandler
Kristina Koch Sloth

Spørgsmål til indstilling om Børnemad (BUU 25.3.09, punkt 15):

Spørgsmål 1:

Det fremgår ikke nærmere om af indstillingen, hvad muligheden er for at indføre forældrebetalingssystemer vil indebære – herunder hvor meget af takststigningen, der kan undgås herved.

Dagtilbudsloven giver med indførelsen af den obligatoriske frokost ikke længere mulighed for at lave forældrebetalte madordninger for frokostordninger. Det er stadig lovgivningsmæssigt muligt at indføre frivillige forældrebetalte madordninger på den øvrige forplejning. Det er en kommunal beslutning, om man ønsker at give mulighed for dette tilbud. Forældrebetalte madordninger er ikke obligatoriske for

**Centerfunktionen for
Mad & Måltid**

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
3366 4214

E-mail
krist@buf.kk.dk

www.kk.dk

forældrene, det er frivilligt om de vil benytte og betale til en sådan ordning. Da disse ordninger er frivillige, er der ikke sammenhæng mellem forældrebetalingen og forældrebetalte madordninger. I en model med frokost + råvarer til øvrig forplejning er denne løsning ikke relevant, hvis man vælger en model kun med frokost, vil denne model kunne være et frivilligt tilbud til de forældre, der ønsker dette.

Forældrebetalte madordninger har tidligere været til politisk behandling i Københavns Kommune, hvor det blev vedtaget ikke at indføre dette (FAU 18.2.2004). På forslag fra V og Louise Frevert (løsgænger) behandles på BUU-mødet den 15.4.2009 medlemsforslag om forældrebetalte madordninger. I givet fald vil forældrebetalte madordninger primært have betydning, hvis der kun indføres det obligatoriske frokostmåltid og ikke den til ØU og BR indstillede model med frokost+råvarer til øvrig forplejning – eller fuld forplejning. Der er dog også mulighed for at indføre dette på personaleudgifterne til øvrig forplejning.

Spørgsmål 2:

Det fremgår af anlægsindstillingen nedenfor, at kvalitetssikringen af data over forholdene på institutionernes køkken stadig er i gang (hvor Madhuset kvalitetssikrer opgørelsen af køkkenernes standard). Disse faciliteter danner baggrund for den endelige vurdering af, hvilke muligheder der er for madproduktion på den enkelte institution, og det er dermed uklart, i hvilken grad justering af data vil få betydning for økonomien.

Den samlede antal institutioner ligger spredt på ca. 500 forskellige adresser. Indenfor dette betydelige antal køkkener vil der uomgængeligt være steder, hvor økonomien i mindre omfang vil skulle op- eller nedjusteres i forhold til BUF/Bygningers første vurderinger. Disse justeringer vil ikke have betydning for den samlede økonomiske ramme.

Driftsøkonomisk vurderes udgiften til madordningen at være den samme, hvad enten maden produceres i institutionen eller leveres udefra.

Spørgsmål 3:

Det er uklart, om tilrettelæggelsen af udbudsprocessen forudsætter, at der allerede på nuværende tidspunkt er fastsat et serviceniveau – hvilket fremtræder som en væsentlig begrundelse for, at beslutning om serviceniveau og finansiering skal træffes på nuværende tidspunkt.

Der tilstræbes så ens serviceniveau, som muligt, mellem den mad der bliver produceret lokalt i institutionerne og den mad, der bliver leveret udefra overfor forældre og børn. Det politiske vedtagne serviceniveau definerer dermed rammerne for udbuddet til de institutioner, der har behov for at få mad leveret udefra. Udbuddet skal sættes i værk inden

sommerferien 2009, hvis det skal være gennemført og endeligt aftalt med leverandører og institutioner inden 1. januar 2010. Herunder skal der efter gennemførelsen af udbuddet afsættes en periode til godkendelse i de selvejende institutioners bestyrelser.

Hvis der ikke er tilbud om frokost til alle børn pr. 1. januar 2010 er det ikke lovgivningsmæssigt muligt at hæve forældrebetalingstaksten.

Spørgsmål 4:

Det fremgår, at takstberegningerne er baseret på budget 2009-niveau. Det vil være ønskeligt med følsomhedsberegninger, der eks. tog højde for ændringer i bruttoprisen for daginstitutionspladser, der kunne følge frem mod vedtagelsen af budget 2010, samt de heraf følgende konsekvenser for forældretaksterne.

Følgende følsomhedsberegninger er udført nedenfor:

Takstudvikling

Med udgangspunkt i Budget 2009 viser Skema 1 udviklingen i takster for vuggestuer ved tilførsel af +/- 20 mio. kr., +/- 40 mio. kr. og +/- 100 mio. kr. til rammebudgettet for vuggestuebørn Dette er med andre ord et billede af, hvad andre politiske budgetbeslutninger på området kan have af betydning for beregningen af taksterne. Skema 2 viser den samme udvikling for børnehaverne, hvor der dog er taget udgangspunkt i Budget 2009 plus de 89 mio. kr. model 2,5 forventes at koste.

Skema 1 - Takstudvikling vuggestuer

Ændring i kroner	24,95 %	26 %	27 %	28 %	29 %	30 %
+ 100 mio. kr.	196	331	458	586	713	841
+ 40 mio. kr.	79	208	331	454	576	699
+ 20 mio. kr.	39	167	288	410	531	652
Budget 2009	0	126	246	365	485	605
- 20 mio. kr.	-39	85	203	321	439	557
- 40 mio. kr.	-79	44	161	277	394	510
- 100 mio. kr.	-196	-79	33	145	257	369

Skema 2 – Takstudvikling børnehaver

Ændring i kroner	24,95 %	26 %	27 %	28 %	29 %	30 %
+ 100 mio. kr.	256	341	427	512	597	683
+ 40 mio. kr.	175	257	339	421	503	585
+ 20 mio. kr.	147	228	309	391	472	553
Budget 2009 + 89 mio. kr.	120	200	280	360	440	520
- 20 mio. kr.	93	172	251	330	409	488
- 40 mio. kr.	66	144	222	299	377	455
- 100 mio. kr.	-15	59	134	208	283	357

Provenuudvikling

Nedenstående skemaer viser følsomhedsberegninger vedr. provenu i

forhold til antallet af børn, der er omfattet af friplads og/eller søskenderabat. Jo færre børn der er omfattet af friplads/søskenderabat, desto højere er forældrebetalingssandelen.

Med udgangspunkt i Budget 2009 og en forældrebetalingsandel på 76,1 %¹ på vuggestuer viser Skema 3 hvad en ændret forældrebetalingsandel, på +/- 1 % vil betyde for provenuet. Skema 4 viser ligeledes med udgangspunkt i Budget 2009 (+89 mio. kr. til model 2,5) og en forældrebetalingsandel på 59,4 %², hvad en ændret forældrebetalingsandel for børnehaverne på +/- 1 % vil betyde for provenuet.

Skema 3 – Provenu ved ændret forældrebetalingsandel vuggestuer (Med udgangspunkt i budget 2009)

Ændring i forældrenes egenbetaling (det vil sige ekskl. tilskud til fripladser og søskenderabatter)	I kroner	Forældrebetalingsprocent				
		26 %	27 %	28 %	29 %	30 %
+1 %		+160.194	+312.143	+464.092	+616.041	+767.990
Budget 2009		12.190.765	23.754.077	35.317.388	46.880.699	58.444.010
-1 %		-160.194	-312.143	-464.092	-616.041	-767.990

Skema 4 - Provenu ved ændret forældrebetalingsandel børnehaver (Med udgangspunkt i Budget 2009 + 89 mio. kr. til model 2,5)

Ændring i forældrenes egenbetaling (det vil sige ekskl. tilskud til fripladser og søskenderabatter)	I kroner	Forældrebetalingsprocent				
		26 %	27 %	28 %	29 %	30 %
+1 %		+369.032	+516.385	+663.738	+811.092	+958.445
Budget 2009 + 89 mio. kr.		21.920.517	30.673.290	39.426.062	48.178.835	56.931.608
-1 %		-369.032	-516.385	-663.738	-811.092	-958.445

Overordnet set er det således, at hvis den samlede budgetramme til dagområdet i 2010 bliver mindre end budgetrammen i 2009, vil indtægtsgrundlaget til Børnemad falde.

Det er muligt at lave en beregning af forældrebetalingstaksterne på baggrund af 1. behandlingen af budget 2010. dette skal politisk behandles i BUU den 29. april 2009.

Spørgsmål til anlægsbevilling om Børnemad (BUU, 25.3.09, punkt 21):

Spørgsmål 5:

¹ Grundet fripladser og søskenderabatter udgør provenuet 76,1 % af det **vuggestueforældrene** betaler.

² Grundet større andel af fripladser og søskenderabatter udgør provenuet kun 59,4 % af det **børnehaveforældrene** betaler.

Det fremgår af indstillingen bilag 2, at der er tre scenarier for den fremtidige køkkenkapacitet. Det fremgår, at scenarium 1, alene opgraderer køkkenerne i mindre grad til egenproduktion eller til at modtage mad udefra. Herudover opgraderes køkkenmassen alene for at overholde gældende lovgivning. Dette scenarium angives at koste 110 mio. kr. over tre år. I forlængelse heraf er der behov for: En præcisering af i scenarium 1, hvilke omkostninger som er uomgængelige som følge af love, regler og påbud.

En præcisering af, om madordningen (jf. ovenstående indstilling) overhovedet kan drives i 2010 og frem uden at disse midler bevilges.

Børnemad træder i kraft pr. 1. januar 2010, hvor alle børn fra 0-6 år i daginstitutioner skal have tilbudt et dagligt, sundt frokostmåltid. I Budgetaftalen 2009 er det vedtaget, man i Københavns Kommune ønsker mest muligt egenproduceret mad til 0-6 års børnene.

For at kunne opfylde de politisk vedtagne målsætninger er der en lang række køkkener, der i større eller mindre omfang skal om- eller nyindrettes indenfor de allernærmeste år. Endvidere er der et antal køkkener, specielt i børnehaverne, der er så nedslidte, at de risikerer at blive lukket af myndighederne indenfor en kort årrække. Bevillingen af de i Scenarie 1 beskrevne omkostninger er således en forudsætning for, at den samlede køkkenmasse bringes til en standard, så antallet af køkkener, hvor der kan egen-produceres ikke vil falde yderligere indenfor de kommende 1-3 år. I modsat fald må det forventes, at en række nedslidte og utidssvarende køkkener vil blive ”nedgraderet”/lukket, således at graden af egenproduktion løbende vil falde yderligere i forhold til niveau 1.1. 2010.

Konsekvensen herfra vil være, at disse institutioner i større eller mindre omfang vil skulle modtage mad udefra, som halv- eller helfabrikata.

Af nedenstående Skema 5 fremgår det, at en betydelig del af institutionerne ikke vil være i stand til at tilbyde egenproduceret mad pr. 1.1.2010 og fremover, uden tilførsel af anlægsmidler jf. Køkkenscenarie 1-3.

Skema 5 – Fordelingen af børn i institutioner med egenproduceret mad før og efter gennemførelsen af Scenarie 1.

	BH.	Integr. BH	VG.	Integr. VG.

Fordelingen af børn på institutioner med mulighed for fuld egen produktion pr. 1.1.2010	33 %	57 %	95 %	58 %
Fordelingen af børn på institutioner med mulighed for fuld egen produktion efter gennemførelse af scenarie 1	66 %	80 %	98 %	82 %
<i>Difference; Så mange flere procent af børn kan få egenproduceret mad ved gennemførelse af scenarie 1</i>	33 %	23 %	3 %	24 %

Ved om- og nyindretning af eksisterende køkkener vil en række myndighedskrav og regler fra Fødevarestyrelsen, Byggemyndigheder og Arbejdstilsynet skulle efterleves. Omkostningerne forbundet med Scenarie 1 er en følge af disse og omfatter specifikke krav til fødevarehygiejne, herunder køle- og lagerfaciliteter, overfladers rengøringsvenlighed og mulighed for hygiejnisk forsvarlig omgang med rå fødevarer. Derudover er der krav om tilgængelighed, tilstrækkelig ventilering af køkkener, samt hensigtsmæssig indretning af køkkenet som arbejdsplads. De økonomiske estimater på den enkelte institution bygger på nøgletal indhentet fra ekstern rådgiver, samt BUF/Bygningers erfaringstal.

Den opstillede økonomiske ramme i Scenarie 1 er en opsummering af udgifterne fordelt på de enkelte institutioner med henblik på at kunne opfylde disse krav, samt afholde udgifterne forbundet med en ombygningssag.